

Till

Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGANDE

- Klagande:** Shell Exploration and Production AB, 556742-4865
172 98 Stockholm
- Ombud:** Advokaten Per Molander och jur.kand. Felicia Terenius
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711, 111 87 Stockholm
Tfn: 08-595 060 00
Fax: 08-595 060 01
E-post: pmo@msa.se resp. fte@msa.se
- Motpart:** Direktionen för Ystad-Österlenregionens miljöförbund
Östra Utfartsvägen 2, 273 36 Tomelilla
- Överklagat avgörande:** Miljöförbundets beslut 2009-09-25, Dnr 2009.3296

Med stöd av fullmakt som ingivits i länsstyrelsens ärende 505-56395-09 m.fl. anmäler vi oss som ombud för Shell Exploration and Production AB (bolaget) och framställer följande

1. Yrkanden

- 1.1 Bolaget yrkar att länsstyrelsen, med ändring av miljöförbundets beslut, meddelar beslut som innebär att verksamheten får bedrivas utan föregående tillståndsprövning.
- 1.2 Bolaget yrkar att länsstyrelsen förordnar att länsstyrelsens beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.

2. Bakgrund

Bolaget har beviljats undersökningstillstånd enligt minerallagen för att undersöka eventuella fyndigheter av naturgas i två områden belägna i Skåne, bl.a. området Colonussänkan som är aktuellt i detta ärende. Tillstånden innebär att bolaget har rätt att utföra undersökningar i de angivna områdena med syfte att påvisa fyndigheter av gasformiga kolväten (naturgas) enligt 1 kap. 3 § minerallagen.

Som ett led i undersökningsarbetet avser bolaget att genomföra borrhning för att erhålla borrhärdar från alunskiffer på fastigheten Hedeberga 9:3 i Tomelilla kommun. Borrhningen är planerad att utföras under hösten 2009 och bolaget har anmält borrhningen till Direktionen för Ystad-Österlenregionens miljöförbund (miljöförbundet). Miljöförbundet förelade i det överklagade beslutet bolaget att ansöka om tillstånd till verksamheten.

En motsvarande anmälan om borrhning har getts in till Miljö- och byggnadsnämnden i Sjöbo kommun, som 2009-06-30 beslutade om vidta vissa försiktighetsåtgärder i anledning av anmälan. Detta beslut har överklagats till länsstyrelsen av ett antal sakägare. Länsstyrelsen avslog i beslut 2009-08-19 och 2009-09-07 yrkanden om inhibition av miljö- och byggnadsnämndens beslut.

En motsvarande anmälan har även getts in till Miljönämnden i Hörby kommun, som 2009-09-24 beslutade att förbjuda verksamheten. Bolaget har idag överklagat nämnda beslut till länsstyrelsen.

3. Grunder samt utveckling av talan

3.1 Tillämplig lagstiftning m.m.

Den borrhning efter bergprover som bolaget planerar att genomföra är en anmälningspliktig verksamhet som omfattas av beteckning 13.70 i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). Borrhningsarbetet är således inte en verksamhet som i sig kan förväntas medföra några betydande miljökonsekvenser.

Djupborrning har EU-koden 85/337-2 varför den myndighet som handlägger anmälningsärendet (dvs. miljöförbundet) i enlighet med 26 a § FMH ska pröva om den behöver tillståndsprövas. Vid prövningen ska myndigheten beakta de kriterier som anges i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Om myndigheten finner att verksamheten ska antas medföra en betydande miljöpåverkan ska den förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd.

I bilaga 2 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar framgår att bedömningen av om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska göras utifrån tre kriterier, nämligen 1) projektets karaktäristiska egenskaper, 2) projektets lokalisering och 3) de möjliga effekternas karaktäristiska omfattning.

Den anmälda borrhningen innebär endast en temporär och mycket begränsad miljöpåverkan som enbart berör borrhplatsens absoluta närområde. Såsom redovisats i anmälan kan borrhningen, med de försiktighetsmått som bolaget har åtagit sig, bedrivas utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Det finns därmed ingen grund för miljöförbundets beslut att förelägga bolaget att ansöka om tillstånd. Bolaget utvecklar detta närmare nedan.

3.2 Borrhningens syfte

Syftet med den planerade borrhningen är att ta reda på om naturgas förekommer inom områdena för undersökningstillstånden. Den verksamhet som nu kommer att utföras framgår av bolagets anmälan till miljöförbundet. Först när samtliga undersökningsarbeten är genomförda kan det bedömas om det finns förutsättningar för en framtida utvinning någonstans inom områdena för undersökningstillstånden. Någon utvinning är därmed inte planerad på detta stadium i projektet. Miljöförbundets slutsats att den planerade verksamheten omfattar utvinning är således helt felaktig. Den verksamhet som nu ska bedömas är endast den som omfattas av bolagets anmälan, dvs. borrhning för uttag av borrhkärnor.

3.3 Verksamhetens miljökonsekvenser

3.3.1 Avfall

Miljöförbundet har angett att verksamheten kan komma att innebära mellanlagring av mer än ett ton farligt avfall. Detta är felaktigt. Vid borrningen kommer visst avfall att genereras men endast en mycket liten del av detta kan utgöras av farligt avfall. Borrkax från alunskiffer hanteras som om det vore farligt avfall i förebyggande syfte och i övrigt uppkommer endast små mängder farligt avfall i form av oljebemängt material och liknande, som kommer att hanteras på beskrivet sätt. Avfallet kommer omgående att transporteras till godkänd anläggning och mängden farligt avfall vid borrplatsen kommer inte vid något tillfälle att uppgå till tillståndspliktiga mängder. Hanteringen av borrkaxet kommer inte att medföra att radon, uran, arsenik eller tungmetaller frigörs, även detta är således felaktigt. Som framgår av anmälan kommer borrvattnet i största möjliga mån att återanvändas.

3.3.2 Risk för olyckor

Miljöförbundets bedömning av olyckor som kan tänkas uppkomma till följd av verksamheten, och dessas miljökonsekvenser, är inte korrekt. Bolaget har gjort en grundlig riskanalys varvid samtliga risker med borrningen har identifierats, se anmälan avsnitt 9.9 samt bilaga 5. Dessa risker hanteras genom utformningen av verksamheten och de försiktighetsmått som planeras vidtas varför risken för oförutsedda konsekvenser av verksamheten är minimal.

Borrplatsen har valts ut efter en analys av data från seismiska mätningar, gravitationsmätningar och magnetiska mätningar för att diabasgångar och sprickzoner ska kunna undvikas. För det fall okända sprickor ändå skulle påträffas kommer bolaget att hantera detta, t.ex. genom tätning med cement eller vid behov genom installation av extra skyddsror. Innan borrning i alunskiffern påbörjas kommer hela borrhålet ned till alunskiffern att vara säkrat och isolerat. Ett skyddsror som isolerar akvifären (0-200 m) samt ett extra skyddsror som installeras från markytan ned till Komstadskalkstenen precis ovanför alunskiffern kommer att förebygga att förorening från alunskiffern till andra formationer sprids via borrhålet. Om borrning sker genom en okänd spricka kan detta orsaka någon spolförlust till sprickan. Eventuella spolförluster kommer att hanteras

snabbt med lämpliga åtgärder (se ovan). Skiffer och lera har mycket låg permeabilitet och vattnets rörlighet i skiffer är begränsad vilket innebär att vattnet kommer att kvarstanna i skiffern nära borrhålet. När borrning sker i den Siluriska och Ordovisiska skiffern kommer eventuella spolförluster, som huvudsakligen består av vatten och möjligen en liten andel CMC eller bentonit, att gå ut i sprickan. Om spolförlust uppkommer vid borrning i alunskiffern kommer vattnet att gå ut i alunskiffern kring borrhålet och stanna där. Borrningen kan inte orsaka att kontakt skapas mellan alunskiffern och andra formationer och kan inte heller förvärra en naturlig förkastning. Eventuella spolförluster vid borrning kommer därmed inte att medföra någon risk för läckage av ämnen upp från alunskiffern.

Nederbörds mängd som kan förekomma i området liksom oplanerade spill till mark har beaktats vid utformningen av arbetsplatsen och avlett dagvatten kommer att samlas upp och skickas för omhändertagande till godkänd mottagningsanläggning. Sammanfattningsvis bedöms risken för att mark eller vatten skulle kontamineras till följd av borrningen som obefintlig.

Skulle skada mot förmodan uppkomma till följd av borrningen kommer bolaget att ersätta denna i enlighet med tillämplig lagstiftning. Bolaget har, i enlighet med minerallagen, ställt en ekonomisk säkerhet om 500 000 kr hos Bergmästaren för detta ändamål. Bolaget omfattas därtill av en ansvarsförsäkring som täcker skador över en miljard kr för en enskild händelse, om tredje man skulle drabbas av person- eller sakskada till följd av "plötsliga och oavsiktliga utsläpp i miljön".

3.3.3 Projektets lokalisering

Som framgår av anmälan (avsnitt 8.5 och 8.6) har bolaget inventerat borrhålets plats och dess närområde och funnit att området inte innehåller några särskilt skyddsvärda objekt ur natur- eller kulturvårdssynpunkt eller någon känslig naturmiljö. Det stengärde och kända fornlämningar som finns i området kommer inte att beröras. För det fall nya fornlämningar skulle påträffas kommer bolaget att samråda med länsstyrelsens kulturmiljöenhet angående hanteringen av detta. Borrhålets plats har valts för att säkerställa minsta möjliga miljöpåverkan från verksamheten, se bilaga 2 till anmälan. Borrningen är en

temporär verksamhet och kommer inte att innebära något hinder för fortsatt användning av marken på nuvarande sätt.

3.3.4 Information till myndigheter, enskilda berörda och allmänheten.

Bolaget har förståelse för att den planerade verksamheten kan väcka oro och har därför månat om att informera om projektet samt att upprätthålla en kontinuerlig dialog med myndigheter och närboende. Bolaget har sedan dess att ansökningarna om undersökningstillstånd ingavs till Bergmästaren i december 2007 bedrivit ett aktivt arbete för att informera om prospekteringen efter naturgas i Skåne och har varit tillgängligt och deltagit i ett antal aktiviteter och möten där frågor och kommentarer från de boende i Tomelilla har besvarats. Bolaget har härvid strävat efter att redovisa de fakta som utgör grund för bedömningen att verksamheten endast kommer att medföra en mycket liten miljöpåverkan, varför de närboendes oro enligt bolaget inte är sakligt grundad. Bolaget kommer att fortsätta denna dialog och fortsatt stå till förfogande för information och frågor kring projektet.

3.3.5 Övrigt

Miljöförbundets resonemang kring 2 och 3 kap. miljöbalken är svårförståeligt och bolaget kan inte se att det är relevant för bedömningen av den anmälda verksamheten. Borrningen innebär endast en temporär användning av en mycket liten markyta och som framgår av anmälan har bolaget säkerställt en god hushållning med råvaror och energi vid utformningen av verksamheten.

3.3.6 Sammanfattning

Sammanfattningsvis har bolaget visat att verksamheten inte kommer att medföra någon betydande miljöpåverkan. Det finns därmed ingen grund för miljöförbundets beslut att förelägga bolaget att ansöka om tillstånd till verksamheten. Beslutet ska därför ändras.

4. Målets handläggning och skäl för att beslutet ska gälla omedelbart

Som bolaget visat kan borrningen, med de försiktighetsmått som bolaget åtagit sig, utföras utan olägenhet för människors hälsa eller miljön varför miljöförbundets beslut sak-

nar grund. Med hänsyn till den grundliga utredning som föreligger i ärendet anser bolaget att länsstyrelsen bör fatta beslut som innebär att verksamheten får bedrivas utan föregående tillståndsprövning. Bolaget anser att utformningen av verksamheten i sig, som innebär omfattande åtaganden från bolagets sida, är tillräcklig för att säkerställa att borrningen kan bedrivas utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Skulle länsstyrelsen anse att villkor bör föreskrivas för verksamheten hemställer bolaget att länsstyrelsen föreskriver dessa utifrån det underlag som föreligger i ärendet samt i de motsvarande ärendena för Sjöbo och Hörby. Utredningen är tillräcklig och det saknas skäl att återförvisa ärendet till miljöförbundet för fortsatt handläggning.

Miljöförbundets beslut medför en försening av den planerade verksamheten som innebär stora kostnader för bolaget genom att tidplanen försenas och personal och utrustning som förberetts nu får stå överksamma. Arbetena utgör en del av ett större undersökningsprogram som berör flera kommuner och en försening vid en borrhållsplats kan därför få stora konsekvenser för programmet som helhet. Det är därför av största vikt för bolaget att arbetena i Hedeberga kan påbörjas som planerat. Mot bakgrund härav samt med hänsyn till den ringa påverkan som kan förväntas av verksamheten hemställer bolaget att länsstyrelsen handlägger detta överklagande skyndsamt samt att länsstyrelsen jämlikt 26 kap. 26 § miljöbalken förordnar att länsstyrelsens beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Stockholm den 8 oktober 2009,

Shell Exploration and Production AB, genom

Per Molander
(enligt fullmakt)

Felicia Terenius
(enligt fullmakt)